

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українське літературне бароко: тексти і контексти

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма «Філологія»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація Доктор філософії філології

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 04.09.2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українське літературне бароко: тексти і контексти
Викладач (-і)	Солецький Олександр Маркіянович
Контактний телефон викладача	0506717862
Е-mail викладача	oleksandr.soletskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний / вечірній
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру. Можливі консультації через мережу Інтернет за попередньою домовленістю (Zoom)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Спеціалізація «Емблематичні форми і моделювання сенсів» належить до вибірових дисциплін і вивчається аспірантами спеціальності 035 Філологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на другому курсі у третьому семестрі. Бароко – унікальне та самобутнє мистецьке явище, що виражає себе у цілій системі текстів та проявляється у різних контекстах. В українській літературі бароко стало стильовою домінантою творчості багатьох письменників XVII – XVIII ст., оформившись в окремий літературний напрям. Цим терміном позначають і відповідну культурно-історичну епоху, яка припадає на час політичного становлення, розквіту й занепаду української Козацької держави. Література українського бароко в процесі свого розвитку виробила власну специфіку та зайняла чільне місце в європейському літературному контексті. Традиції цього мистецького феномену простежуються в українській літературі на всіх етапах її розвитку аж до сьогодення.	
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
Мета – констатувати та конкретизувати історію та сучасний стан вивчення літературного бароко та необароко в Україні, увиразнити текстуальні та контекстуальні особливості функціонування літературного процесу XVII – XVIII ст., з'ясувати художню специфіку, поетику та герментику барокових текстів. Зміст курсу передбачає досягнення теоретичних проблеми інтерпретацій українського літературного бароко, вивчення ролі культурних осередків в контексті бароко, вироблення системи жанрів та має сформувати здатність ідентифікувати та розв'язувати комплексні проблеми у галузі історії та теорії літератури. Завдання: - засвоїти теоретичні питання та фактичні відомості про українське літературне бароко; - сформувати здатність вивчення жанрово-стильових та ідейно-художніх особливостей української барокової літератури. - осмислення специфіки досліджень про бароко, їхньої методології, наукового інструментарію; - розглянути основні поняття і категорії в синхронічному та діахронічному аспектах; - сформувати уявлення про історію вивчення жанрової системи української літератури; - розглянути літературно-мистецьке явище необароко, охарактеризувати його філософську, культурологічну, естетичну природу, розглянути термінологічні синоніми та еквіваленти (постмодерн, карнавальна культура); - здобуття здатності інтерпретації текстів барокової та необарокової літератури.	
4. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність:	

Здатність ідентифікувати та розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності й пропонувати наукові та прикладні підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

Фахові компетентності:

ФК1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, опанування термінології та методології з досліджуваного наукового напрямку.

ФК2. Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й узагальнення інформації, систематизації та інтерпретації фактичного матеріалу для проведення самостійних наукових досліджень у галузі філології.

ФК3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і методологій, класичних і новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.

5. Програмні результати навчальної дисципліни

ПРН 1. Вміти на основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 2. Знати основні класичні та новітні філологічні теорії та концепції, фундаментальні праці з обраного наукового напрямку, термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових досліджень, вміти ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з філології, розуміти актуальність теоретичних і практичних проблем в галузі дослідження.

ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН 8. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.

ПРН 9. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі філології та міждисциплінарних досліджень.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	035 Філологія	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	Лекції	Семінарське заняття	Самостійна робота
Тема 1. Вступ. Бароко – епоха та стиль: контексти інтерпретацій	2		4
Тема 2. Історія досліджень бароко.	2		4
Тема 3. Соціально-культурні контексти бароко.	2		4
Тема 4. «Полемічний» контекст бароко.	2		4
Тема 5. Емблематичні механізми і ритуально-магічний семіозис.	2		4
Тема 6. Культурно-освітні центри та маргінеси бароко.	2		4
Тема 7. Емблематичний код барокової літератури.	2		4
Тема 8. Іконічно-конвенційні контексти Григорія Сковороди	2		4
Тема 9. «Психоісторія» українського бароко.	2		4
Тема 10. Традиції бароко в сучасній літературі: необароковий контекст	2		4
Тема 11. Основні ознаки українського бароко: контексти інтерпретацій		2	4
Тема 12. Смислові контексти української барокової літератури.		2	4
Тема 13. Григорій Сковорода в контексті українського літературного бароко		2	4
Тема 14. Емблематичний контекст бароко.		2	4
Тема 15. Валерій шевчук – дослідник та інтерпретатор українського літературного бароко		2	4
Загальна к-сть годин	20	10	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника .		

Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність та робота на усіх 5 заняттях упродовж семестру за 10-бальною шкалою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю з дисциплін освітньо-наукової програми, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом і набрав не менше 50 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік. Форма здачі - усна. Оцінюється володіння теоретичним матеріалом, вміння вести дискусію з проблемних питань та здатність проектувати матеріал курсу на площину власної наукової роботи. Залік виставляється на останньому семінарському занятті шляхом генерації середнього балу за результатами поточного контролю і не передбачає обов'язкову присутність аспірантів.
8. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Передбачено можливість одного письмового підсумкового тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, яке охоплює від 30 до 50 завдань (максимальна кількість балів – 100). <u>Академічна доброчесність:</u> Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. <u>Відвідування занять:</u> При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Аспіранти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача щопонеділка о 17.00. <u>Неформальна освіта:</u> Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з літературознавства на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.	
9. Рекомендована література	
- Адорно Т. Теорія естетики / Пер. з нім. П.Тарашук. Київ: Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2002. 518 с. - Алексєєнко Н.М. Деякі зауваження про природу інтерпретації біблійних текстів у творчості Г. Сковороди // Пам'яті Григорія Сковороди: Матеріали наукової конференції, присвяченої 275-й річниці від дня народження українського філософа та поета / За ред. проф. Л.В. Ушкалова. Харків: Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, 1998. С. 6–10.	

3. Андрієнко А.О. Генеза поетичної метафори бароко // Мовознавство. 1996. № 2-3. С.39–44.
4. Астапова О.І. Мислитель, що любив парадокси // Григорій Сковорода. Інтерпретації: Культурологія. Філософія. Педагогіка. Літературознавство: Збірник наукових праць / Відп. ред. В.Т. Поліщук, Ю.В. Тимошенко. Черкаси: Видавництво Черкаського державного університету «Брама», 2003. С. 37–42.
5. Бабич С. Міфологізація структури: „Тренос...” Мелетія Смотрицького у контексті барокового моделювання ідеального світу // Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. Випуск 7. Рівне, 2000. С.49–67.
6. Бабич С. Творчість Мелетія Смотрицького в контексті раннього українського бароко. Львів: Свічадо, 2009. 177 с.
7. Балдинюк В. «Паралельна агіографія» і авторський наратив: комунікативний аспект у романі Валерія Шевчука «Око Прірви» // Слово і час. 2003. №2. С.63–69.
8. Барабаш Ю. Вибані студії. Сковорода. Гоголь. Шевченко. Київ: Вид-дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 744 с.
9. Баранович Л. Читачу ласкавий, пильно зваж сі справи / Переклад В.І.Крекотня за текстом із збірки польськомовних віршів Л.Барановича «Lutnia Apollinova» //Українська література XVII ст.: Синкретична писемність. Поезія. Драматургія. Белетристика / вступна стаття, упор. і прим. В.І. Крекотня. Київ: Наук.думка, 1987. С.294.
10. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / пер. з англ. О. Погинайко; наук.ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
11. Беляєва Н. Історична проза Валерія Шевчука в інтертекстуальному аспекті // Слово і час. 2001. №4. С.58-64.
12. Білоус П. Архетипна символіка у поезії Григорія Сковороди // Білоус П. Літературна медієвістика. Вибрані студії: у 3-х томах. Т.2: Художній світ давньої української літератури: Ізборник. Житомир: ПП «Рута», 2012 . С.392-402.
13. Білоус П. Давня українська література в творчості Валерія Шевчука // Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. № 12. Житомир, 2004. С.10–19.
14. Білоус П. Питання психології творчості в «Діяріюші» Дмитра Туптало // Дмитро Туптало у світі українського бароко: Збірник наукових праць. [У надзаг.: Львівська медієвістика. Вип.1]. Львів: Артос-Апріорі, 2007. С.64–71.
15. Бледних Т. Історія в прозі Валерія Шевчука // Слово і час.1993. №4. С.52-58.
16. Бойко С.М. Зорові та емблематичні українські поетики XVII – XVIII ст. як прояв тілесності та проекція їх крізь ХХ ст. на сучасність // Наукові праці: Наук.-метод. журнал. Т. 101. Вип. 88. Філологія. Літературознавство. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. С. 7-11.
17. Бреусенко О.А. Застосування образу Нарциса в пояснювальних моделях вчення Г.С. Сковороди та класичного психоаналізу // Г. С. Сковорода – видатний український філософ і просвітител: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 29–30 листопада 1994 р., м. Переяслав-Хмельницький. Київ, 1994. С. 89-91.
18. Бровко О. Геральдика й емблематика як предмет літературознавчих досліджень // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. 2013. № 22. С. 16-25.
19. Валерій Шевчук: Я не міг би жити з істотою, для якої книжки є чимось непотрібним (інтерв'ю з письменником, розмовляв Юрій Хорунжий) // Книжник-Review.2004. № 03(84). С.4-5.
20. Величковський І. Твори. Київ: Наукова думка,1972. 191с.
21. Вільчинська С. Мистецтво бути: філософія серця і психоаналіз // Григорій Сковорода – український мислитель: ювілейні читання до 270-річчя від дня народження. Львів: Львівський університет ім. І. Франка та ін., 1992. С. 46-47.
22. Горнятко-Шумилович А.Й. Інтелектуалізм прози Валерія Шевчука. Дис. на здобуття вченого ступеня кандидата філологічних наук: 10.01.01. Львів, 1999. 183 с.
23. Городнюк Н. Знаки необарокової культури Валерія Шевчука: компаративні аспекти. К.: Твім інтер, 2006. 216 с.
24. Городнюк Н. Книга як необароковий знак культури у творчості Валерія Шевчука у загальноєвропейському контексті // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Вип.5. Міжнародна наукова конференція „Українська література в загальноєвропейському контексті”. Ужгород, 2002. С.77-80.
25. Горський В. До питання про джерела символізму Григорія Сковороди // Сковорода Григорій: образ мислителя: Збірник наукових праць. Київ, 1997. С. 157-164.
26. Грабович Г. Функції жанру і стилю у становленні української літератури // Грабович Г. До історії української літератури. Київ: Основи, 1997. С.23-34.
27. Грасіан Б. Кишеньковий оракул, або Наука розсудливості, де зібрані афоризми, взяті з творів Лоренсо Грасіана. 2-ге вид. Київ: Вид-дім „KM Academia”, 2001. 276.
28. Грицай М. Г.С. Сковорода і народна поетична творчість // Проблеми філософії. Київ: Вища школа, 1973. Вип. 30. С. 44-51.
29. Делёз Ж. Складка. Лейбниц і барокко / общая редакция и послесл. В.А.Подороги. Пер. с франц. Б.М. Скуратова. Москва: Логос, 1997. 264 с.
30. Делюга В. Біля джерел української емблематики 17 ст. // Українська біографістика. 1999. Вип. 2. С.212-221.

31. Довгалецький М. Поетика (Сад поетичний) / пер. В. П. Маслюка. Київ: Мистецтво, 1973. 436 с.
32. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: Академвидав, 2006. 502 с.
33. Зборовська Н.В. Психоаналіз і літературознавство: посібник. Київ: Академвидав, 2003. 392 с.
34. Зіновійв К. Вірші. Приповіді посполиті. Київ: Наукова думка, 1971. 390 с.
35. Ісиченко І. Війна барокових метафор. «Камінь» Петра Могили проти «підзорної труби» Касіяна Саковича: монографія. Харків: Акта, 2017. 348 с.
36. Ісиченко І. Історія української літератури: епоха Бароко XVII–XVIII ст.: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Святогорець, 2011. 568 с.
37. Ифіка ієрополітика, или Філософія нравоучительная. Київ : Друкарня Києво-Печерської лаври, 1712. 174, [2] арк.: іл.
38. Ковалинський М. Життя Григорія Сковороди // Сковорода Г.С. Повне зібрання творів: У 2 т. Київ: Наукова думка, 1973. Т.2. С. 439-476.
39. Корпанюк М. Доба Івана Мазепи та її літературний портрет // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Зб. наук. пр. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2012. Вип. 21. С.449-458.
40. Корпанюк М. Слово. Хрест. Шабля (Українське монастирсько-церковне, світське крайове літописання XVI-XVIII ст., компіляції козацького літописання XVIII ст. як історико-літературне явище). Київ: Смолоскип, 2005. 904 с.
41. Корпанюк М.П. Слово і дух України княжої та України козацької (Михайло Максимович - дослідник давньоукраїнської літератури) / наук.ред. О. В. Мишанич. Черкаси: Брама, 2004. 280 с.
42. Костюк Г.С. Елементи діалектики в психологічних поглядах Г.С. Сковороди // Педагогічні ідеї Г.С. Сковороди: Збірник статей / ред. колегія: О.Г. Дзевєрін (відп. ред.) та ін. Київ: Вища школа, 1972. С. 33-52.
43. Кретов П.В. Символіка у християнській містиці Г.С. Сковороди: сучасний контекст // Григорій Сковорода. Інтерпретації: Культурологія. Філософія. Педагогіка. Літературознавство: Збірник наукових праць / відп. ред. В.Т. Поліщук, Ю.В. Тимошенко. Черкаси: Видавництво Черкаського державного університету «Брама», 2003. С. 42-46.
44. Криса Б.С. Образ світу в українській поезії XVII–XVIII ст.: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня доктора філологічних наук: спец. 10.01.02 «українська література». Київ, 1995. 47 с.
45. Криса Б. Образ світу в українській поезії XVII-XVIII століть: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філологічних наук: спец. 10.01.02 «українська література». Львів, 1994. 317 с.
46. Криса Б. Пересотворення світу Українська поезія XVII – XVIII століть: монографія. Львів: Свічадо, 1997. 215 с.
47. Криса Б. Розуміння як проблема поетики Григорія Сковороди // Григорій Сковорода: Загадковість присутності (матеріали конференції, присвяченої 280-річчю від дня народження Григорія Сковороди). Львів, 2005. С.32-38.
48. Левченко Г.Д. Чи варто писати психоісторію давньої української літератури? // Літературознавчі студії / за ред. П.В. Білоуса. Житомир, ЖДУ, 2008. Випуск 2. С.55-67.
49. Лист Г.Сковороди до М. Ковалинського. Лютий – травень 1764 р.// Сковорода Г. Вірші. Пісні. Байки. Діалоги. Трактати. Притчі. Прозові переклади. Листи. Київ: Наук. думка, 1983. С. 428-429.
50. Лисяк-Рудницький І. Зауваги до проблеми «історичних» та «неісторичних» націй // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2т. Київ: Основи, 1994. Т.1. С.29-39.
51. Лихограй Р. Дев'ять одкровень Валерія Шевчука // Українська культура. 2005. № 5-6. С.12-13.
52. Маєвський А. Ремінісцентна семантика міфопоетичної інтерпретації оповідання Валерія Шевчука «Самсон» // Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. № 12. Житомир, 2004. С.59-67.
53. Макаров А. Світло українського бароко. Київ: Мистецтво, 1994. 288с.
54. Маслюк В.П. Латиномовні поетики і риторики XVII- першої половини XVIIIст. та їх роль у розвитку літератури на Україні. Київ: Наукова думка, 1983. 234 с.
55. Матушек О. Інтерпретація Святого Письма у проповідях Лазаря Барановича // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. 2015. № 23. С.3-18.
56. Матушек О. Символіка Богородиці у метатексті барокової літератури: дис. ... кандидата філологічних наук: 10.01.01. Харків, 1999. 170 с.
57. Межевікіна О. Особливості використання емблематичних образів у текстах Григорія Сковороди. Актеон // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Теорія та історія культури. 2009. Т. 88. С.4-8.
58. Межевікіна О.С. Світло-зорова метафора пізнання у творах Григорія Сковороди // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Теорія та історія культури. 2008. Т. 75. С.5-12.
59. Михайлов А. Поэтика барокко: завершение риторической эпохи // Историческая поэтика. Литературные эпохи и типы художественного сознания. Москва: Наследие, 1994. С.326-391.
60. Миненко Ю. «Зри сія знаменія княжате славного». Геральдична поезія в українському бароко. Острог : Вид-во НаУОА, 2013. 160 с.
61. Наєнко М.К. Дмитро Чижевський і його „Історія української літератури” // Чижевський Д.Історія української літератури. Тернопіль: МПП «Презент», за участю ТОВ «Феміна», 1994. С.3-15.
62. Наливайко Д. Українське літературне бароко в європейському контексті // Українське літературне

- бароко. Збірник Наукових праць. Київ: Наукова думка, 1987. С.46-75.
63. Наливайко Д. Українські поетики й риторики епохи бароко: типологія літературно-критичного мислення та художня практика // Наук. зап. НаУКМА: Філологічні науки. 2001. Т. 48. С. 3-18.
 64. Наливайко Д. Феномен українського бароко в європейському контексті // «Слово і час». 2002. №2. С.30-38.
 65. Овсійчук В. Майстри українського барокко. Жовківський художній осередок. Київ: Наук.думка, 1991. 400 с.
 66. Окара А. Культурний вплив чи культурний конфлікт? (українська та великоруська культури в XVII ст.) // Слово і час. 1999. №1. С.54-60.
 67. Павлишин М. «Дім на горі» Валерія Шевчука // Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті. Київ: Час, 1997. С.98-109.
 68. Павлишин М. Мітологічне, релігійне та філософське у прозі Валерія Шевчука // Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті. Київ: Час, 1997. С.143-156.
 69. Паласюк Г.Б. Природна релігія та церква у системі поглядів Григорія Сковороди // Мандрівець. 1998. № 1. С.44-47.
 70. Петренко Г. Г., Дорожко І. І. Психологічна спадщина Г.С. Сковороди // Педагогіка та психологія. Харків, 1999. Вип. 6. С. 158-163.
 71. Пилип'юк Н. Християнські епікурейці пізнього бароко: Ендрю Марвел (Andrew Marvell) і Григорій Сковорода // Київська академія. 2008. Вип. 6. С. 182-199.
 72. Піч Р. Сковородинівський міф про Наркіса в світлі романтичної концепції міфотворчості // Сучасність. 1995. Ч. 10. С.162-167.
 73. Повторева С. Творчість Григорія Сковороди з позицій семіотики і постструктуралізму // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Філософські науки. 2008. № 607. С.98-103.
 74. Попович М. Григорій Сковорода на тлі філософсько-релігійних рухів своєї доби // Наукові записки. Гуманітарні науки: Збірник наукових праць. Київ: Національний університет «Києво-Могилянська Академія», 2003. Т.22. Ч.1. С.91-103.
 75. Попович М. Сковорода і богослов'я // Переяславські Сковородинівські студії: філологія, філософія, педагогіка: зб. наук. праць. Ніжин: Видавець Лисенко М.М., 2015. Вип. 3. С.198-208.
 76. Радишевський Р. П. Бароковий концептизм поезії Лазаря Барановича //Українське літературне бароко. Київ: Наукова думка, 1987. С. 156-177.
 77. Радишевський Р. «Mnemosyne slawu» - емблематична композиція, присвячена Петру Могили // Київські полоністичні студії. 2016. Т. 28. С. 57-68.
 78. Руденко Д. Філософія Сковороди: мерехтіння символу // Збірник Харківського історико-філологічного товариства: Нова серія. Харків: Око, 1993. Т. 1. С. 31-38.
 79. Рябчук М. Триста років самотності або книга добра і зла за Валерієм Шевчуком // Літературна панорама. Київ, 1988. С.127-137.
 80. Рябчук М. У просторі притчі: (письменник В.Шевчук) // Літературна Україна. 1988. 11 лютого. С.1.
 81. Савчук О. "Inveni portum...": про одну епіграму у Григорія Сковороди // III Міжнародний конгрес українців. Літературознавство / Упоряд. і відп. ред. О. Мишанич. Київ: Обереги, 1996. С.309-316.
 82. Сковорода Г. Книжечка, называемая Silenus Alcibiadis (Израильский змій) // Повне зібрання творів у двох томах. Київ: Наукова думка, 1973. Т. 2 С.6-32.
 83. Сковорода Г. Повна академічна збірка творів / За редакцією проф. Леоніда Ушкалова. Харків-Едмонтон-Торонто: Майдан; Видавництво Канадського Інституту Українських Студій, 2011. 1400 с.
 84. Сковорода Г. Повне зібрання творів у двох томах. Київ: Наукова думка, 1973. Т. 1 531 с.
 85. Сковорода Г. Повне зібрання творів у двох томах. Київ: Наукова думка, 1973. Т. 2. 574 с.
 86. Сковорода Г. Твори: У 2 т. Київ, 1961. Т. 1–2. [т. 1], 640 с.; [т. 2] 624 с.
 87. Скринник М. Міфо-символічні витоки української ідеї у світлі феномена Григорія Сковороди // Mediaevalia Ucrainica: ментальність та історія ідей. Київ, 1993. Т. II. С. 116-131.
 88. Смотрицький М. ОРНОС // Українська поезія. Кінець XVI – початок XVII століття. / Упоряд. В. П. Колосова, В. І. Кречетень. Київ: Наукова думка, 1978. С.67-93.
 89. Соболев В. Відчуття в українській бароковій літературі (на прикладі зорової поезії) // Волинь філологічна: текст і контекст. 2013. Вип. 16. С.229-243.
 90. Соболев В. Тож читаймо „Музу Роксоланську”! [Валерій Шевчук Муза Роксоланська: Українська література XVI –XVIII ст. У 2к.] // Слово і час. 2005. № 5. С.85-90.
 91. Соболев В. Трансформація середньовічного символу у Григорія Сковороди // Медієвістика. Одеса: Астропринт, 1998. Вип. 1. С. 64-71.
 92. Солецький О. Давня українська література: «в» та «поза» контекстом національної «психоісторії» // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки. [зб. наук. ст.] / [гол. ред. В. А. Зарва]. Бердянськ : БДПУ, 2017. Вип. XIV. С. 86-94.
 93. Солецький О. «Емблематизм» як форма структурування текстів Валерія Шевчука // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. 2013-2014. Вип. 34-35. С.153-157.
 94. Солецький О. Емблематичний код риторики бароко // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. 2015. № 2 (30). С.355-365.
 95. Солецький О. Емблематичні «смілоконцентрації» ейдосів Григорія Сковороди // Studia methodologica. Тернопіль-Кельце, 2016. Випуск 43. С.104-113.

96. Солецький О. Емблематичні форми дискурсу: від міфу до постмодерну. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2018. 400 с.
97. Солецький О.М. «Нерівна усім рівність»: концепт води в емблематичному семіозисі Григорія Сковороди // Українознавчі студії. 2016-2017. № 17/18. С.36-45.
98. Солецький О. Поміж контекстів: семіотичні модифікації Григорія Сковороди // Південний архів. Збірник наукових праць. Філологічні науки. Випуск LXVI. Херсон, 2017. С.59-64.
99. Солецький О. Тексти Григорія Сковороди в контексті європейської емблематичної традиції // Султанівські читання: [збірник статей]. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. Вип. VI. С.43-53.
100. Сулима В. Біблійні концепти і проповідницька традиція української літератури (на прикладі концепту води) // Слово і час. 2007. №12. С.3-14.
101. Сулима М. М. Гріхи розмаїтї: епитимійні справи XVII-XVIII ст. Київ: Фенікс, 2005. 256 с.
102. Сулима М. М. До питання про особливості віршованих варіацій молитов // Біля джерел українського бароко (Львівська медієвістика, Вип. 3.). Львів: Свічадо, 2010. С. 128-133.
103. Тарнашинська Л. Контекст – європейський: Проза Валерія Шевчука як чинник національної культури // Урок української. 2002. №8. С.61-63.
104. Тарнашинська Л. «Ліпше бути ніким, ніж рабом». Бесіда з В.Шевчуком // Дніпро. 1991. №10. С.69-79.
105. Тарнашинська Л. Парадигми «нової реальності» В. Шевчука // Слово і час. 1998. №6. С.46-51.
106. Тарнашинська Л.Б. Художня галактика Валерія Шевчука: Постать сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2001. 224 с.
107. Тарнашинська Л. Шевчук ще раз Шевчук, і знов Шевчук..., або ще один кросворд із колапсом (спроба іронічно-неіронічного прочитання навздогін монографічному дослідженню (роман «Срібне молоко») // Тарнашинська Л. Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С.502-507.
108. Туптало Д. Життя Святих (Четві Мінеї). Том II: Жовтень /Пер. з ц.-сл. В.Шевчук. Львів: Свічадо, 2006. 384 с.
109. Ушкалов Л. Барокві джерела нового українського письменства: Котляревський, Квітка, Шевченко // Ушкалов Л.В. Есеї про українське бароко. Київ: Факт-Наш час, 2006. С.162-212.
110. Ушкалов Л.В. Григорій Сковорода: літературний портрет // Ушкалов Л. В. Сковорода та інші: Причинки до історії української літератури. Київ: Факт, 2007. С.8-74.
111. Ушкалов Л. В. Григорій Сковорода: семінарії. Харків: Майдан, 2004. 776 с.
112. Ушкалов Л. Гуманізм Тараса Шевченка // Ушкалов Л.В. Сковорода та інші: Причинки до історії української літератури. Київ: Факт, 2007. С.312-350.
113. Ушкалов Л.В. Есеї про українське барокко. Київ: Факт-Наш час, 2006. 282 с.
114. Ушкалов Л.В. 3 історії української літератури XVII – XVIII століть Харків: Акта, 1999. 216 с.
115. Ушкалов Л. Ідеї та форми української барокової поезії // Ушкалов Л. Есеї про українське бароко. Київ: Факт-Наш час, 2006. С.20-80.
116. Ушкалов Л. Кого з новочасних авторів читав Сковорода? // Переяславські Сковородинівські студії. 2013. Випуск 2. С.142-150.
117. Ушкалов Л. В. Література і філософія: доба українського бароко. Харків: Майдан, 2014. 416 с.
118. Ушкалов Л. «Ні Йовіша, ні Марса, ні Сатурна, ні Аполліна» // Ушкалов Л.В. 3 історії української літератури XVII – XVIII століть. Харків: Акта, 1999. С.167-175.
119. Ушкалов Л.В. Поганська міфологія в українській літературі XVII–XVIII століть // Феномен Агатангела Кримського: Матеріали ювілейної наукової конференції, присвяченої 125-річчю роковин ученого / За ред. О.Г. Муромцевої. Харків, 1996. С.59-76.
120. Ушкалов Л. Спомин про двадцять дев'яту пісню «Саду божественних пісень» // Від бароко до постмодерну: Збірник праць кафедри української та світової літератури Харківського державного педагогічного університету ім.Г.Сковороди, присвячений пам'яті професора Віктора Тимченка / за ред.проф. Л. Ушкалова. Харків: Майдан, 2002. С. 249-266.
121. Ушкалов Л.В. Творчість Григорія Сковороди крізь призму статистики // Ушкалов Л.В. Сковорода та інші: Причинки до історії української літератури. Київ: Факт, 2007. С.74-83.
122. Ушкалов Л. Українська барокова література й філософія // Ушкалов Л. В. Література і філософія: доба українського бароко. Харків: Майдан, 2014. С.172-396.
123. Ушкалов Л. Феномен української полемічної літератури // Ушкалов Л. Есеї про українське бароко. Київ: Факт-Наш час, 2006. С.121-132.
124. Ушкалов Л. Філологія в перспективі богомислення // Ушкалов Л. Література і філософія: доба українського бароко. Харків: Майдан, 2014. С.377-396.
125. Ушкалов Л. «Symbola et emblemata selecta» у творчості Григорія Сковороди // Ушкалов Л. Україна і Європа: нариси з історії літератури та філософії. Харків: Майдан, 2016. С.165-182.
126. Ушкалов Л., Марченко О. Нариси з філософії Григорія Сковороди. Харків: Основа, 1993. 152 с.
127. Чижевський Д. До проблеми бароко // Славістика / за ред. Р.Мниха, Є.Пшеничного. Том1. Дрогобич: Коло, 2003. С.339-351.
128. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Тернопіль: МПП «Презент», за участю ТОВ «Феміна», 1994. 480с.
129. Чижевський Д. Книга як символ космосу // Славістика / за ред.Р.Мниха, Є.Пшеничного. Том1. Дрогобич: Коло, 2003. С.367-398.

130. Чижевський Д.І. Культурно-історичні епохи // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У трьох книгах. Київ: Рось, 1994. Книга третя. С.609–620.
131. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Нью-Йорк, 1991. 176 с.
132. Чижевський Д. Про деякі джерела символіки Гр. Сковороди // Праці Українського Високого Педагогічного Інституту ім. Михайла Драгоманова у Празі. Науковий збірник / Під заг. ред. д-ра Василя Сімовича. Прага, 1934. Т. II. С. 405-423.
133. Чижевський Д. Український літературний барок: нариси / підготовка тексту та мовна редакція Леоніда Ушкалова; вступна стаття Олексі Мишанича. Харків: Акта, 2003. 460 с.
134. Чижевський Д. Філософія Г.С.Сковороди / підготовка тексту та мовна редакція Леоніда Ушкалова. Харків: Акта, 2003. 432 с.
135. Чижевський Д. Філософічна метода Сковороди // ЗНТШ. 1930. Т. ХСІХ. С.146-147.
136. Шевчук В.О. Вступ // Шевчук В.О. Муза Роксоланськ : Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. Київ: Либідь, 2004. Книга перша: Ренесанс. Раннє Бароко. С.8–20.
137. Шевчук В.О. Григорій Сковорода – людина, мислитель, митець // Дорога в тисячу років: Роздуми, статті, есе. Київ: Радянський письменник, 1990. С. 209-220.
138. Шевчук В.О. Григорій Сковорода як письменник і мислитель // Муза Роксоланська. Українська література XVI – XVIII століть: У 2кн. Київ: Либідь, 2005. Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. С.579-594.
139. Шевчук В.О. Іван Величковський та Києво-Чернігівська поетична школа // Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. Київ: Либідь, 2005. Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. С.192-207.
140. Шевчук В. Книга історій: інтелектуальний детектив // Сучасність. 2002. № 5. С.9-50. (Початок).
141. Шевчук В. Книга історій: інтелектуальний детектив // Сучасність. 2002. № 6. С.9-45. (Продовження).
142. Шевчук В. Прообразність у баченні Григорія Сковороди // Муза Роксоланська. Українська література XVI – XVIII століть: У 2кн. Київ: Либідь, 2005. Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. С.595-608.
143. Шевчук В. Око Прірви: роман. Київ: Український письменник, 1996. 198 с.
144. Шевчук В. Розсічене коло: повість // Шевчук В. Біс плоті. Київ: Твім інтер, 1999. С.5-117.
145. Шевчук В. Сад житейських думок, трудів та почуттів // Стежка в траві. Житомирська сага. У 2 т. Харків: Фоліо, 1994. Т. I. С.49-77.
146. Шевчук В. Срібне молоко: роман. Львів: Кальварія; Київ: Книжник, 2002. 192 с.
147. Шевчук В. Стежка в траві. Житомирська сага. У двох т. Харків: Фоліо, 1994. Т.1. 494 с.
148. Шевчук В. Стежка в траві. Житомирська сага. У двох т. Харків: Фоліо, 1994. Т.2. 526 с.
149. Шевчук В. Три листки за вікном: роман-триптих. Київ: Радянський письменник, 1986. 587с.
150. Шевчук В. Українська барокова драма // Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. Київ: Либідь, 2005. Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. С.382-392.
151. Шевчук В. Універсальна картина світу в творчості письменників українського бароко // Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. Київ: Либідь, 2005. Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. С.38-45.

Викладач: доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури
Солецький Олександр Маркіянович